

Tuần Giáo, ngày 02 tháng 4 năm 2026

BÀI TUYÊN TRUYỀN PHÒNG CHỐNG BỆNH ĐẠI

Thực hiện kế hoạch số 18/KH-THCS ngày 03/9/2025 Kế hoạch giáo dục nhà trường năm học 2025-2026;

Thực hiện kế hoạch số 36/KH-THCS ngày 16/9/2025, kế hoạch hoạt động y tế trường học năm học 2025-2026;

Thực hiện kế hoạch số 1143/SGDDĐT-GDMNPT ngày 31 tháng 3 năm 2026 của Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Điện Biên V/v tăng cường truyền thông, giáo dục phòng, chống bệnh Đại;

Trường THCS Quài Cang viết bài tuyên truyền về phòng chống bệnh đại tới quý thầy cô và các bạn học sinh cụ thể như sau:

Bệnh Đại là bệnh truyền nhiễm nguy hiểm do vi rút Đại gây ra, bệnh lây truyền từ động vật sang người qua vết cắn, vết thương, vết cào, liếm của động vật (thường là chó, mèo). Cho đến nay bệnh Đại chưa có thuốc điều trị đặc hiệu, người bị bệnh Đại gần như tử vong 100%. Bệnh Đại nguy hiểm nhưng đã có vắc xin phòng và chúng ta hoàn toàn có thể phòng tránh được bệnh Đại.

1/ Bệnh đại là gì?

- Là bệnh truyền nhiễm nguy hiểm chủ yếu lây từ chó sang người.
- Bệnh do vi rút đại gây ra, tác động lên hệ thần kinh gây điên dại và chết.

2/ Vì sao bệnh đại rất nguy hiểm với người?

- Khi người đã lên cơn đại thì không thể chữa được.
- Người bị chó dại hay chó nghi mắc đại cắn mà không đi tiêm vắc xin kịp thời và tiêm không đủ liều thì có thể chết vì bệnh đại.

3/ Bệnh đại lây từ chó sang người như thế nào?

- Bệnh đại lây từ nước dãi của chó sang vết thương hở trên da người, việc này chủ yếu do chó dại cắn người và vi rút đại lây từ nước dãi của chó sang.
- Người giết mổ chó cũng có nguy cơ nhiễm bệnh khi vi rút đại lây từ nước dãi chó sang vết thương hở, hay khi họ tiếp xúc với phần não, tế bào thần kinh của chó.

4/ Làm thế nào để phòng bệnh đại cho chó và tránh lây sang người?

- Gia đình nuôi chó phải đăng ký với trường thôn/ khu để chó được theo dõi và tiêm phòng vắc xin đại.
- Cách tốt nhất để phòng tránh bệnh đại lây từ chó sang chó và sang người là **tiêm phòng bệnh đại hàng năm cho chó**.
- Không nên thả rông mà cần xích nhốt chó lại để phòng tránh lây nhiễm bệnh đại từ con chó khác.
- Khi dắt chó ra nơi công cộng phải có dây xích và rọ mõm để phòng chó cắn nhau và cắn người.

BỆNH DẠI & NHỮNG ĐIỀU NÊN BIẾT

SỰ LÂY TRUYỀN VIRUS

Nước bọt của động vật bị nhiễm **99%** ca bị dại là do chó cắn

Vi rút tấn công hệ thần kinh
Bệnh dại gây **tử vong** một khi xuất hiện triệu chứng

TỬ VONG

Bệnh dại làm ảnh hưởng đến **cộng đồng nông thôn nghèo** nhất là ở Châu Á và Châu Phi

Khoảng **1 ca tử vong** mỗi 9 phút

40% ca bệnh là trẻ dưới 15 tuổi

ĐIỀU TRỊ

Rửa vết thương bằng nước vòi và xà phòng và tiêm vắc xin có thể tránh được những triệu chứng và **bảo vệ mạng sống**.
Cần chăm sóc y tế ngay nếu bị cắn

LÀM SAO ĐỂ PHÒNG NGỪA LÂY TRUYỀN DẠI TỪ CHÓ?

Nâng cao ý thức cộng đồng

KHÔNG BỊ CHÓ CẮN = KHÔNG BỊ DẠI

TIÊM CHỦNG CHO CHÓ LÀ GIỮ MẠNG SỐNG CHO CON NGƯỜI

Bệnh dại 100% có thể phòng ngừa được

Tiêm phòng 70% đàn chó sẽ phá vỡ đường lây truyền bệnh dại trong khu vực có nguy cơ

Người nuôi chó cần được quan tâm

28 September • World Rabies Day • #rabies yenhi 123

5/ Dấu hiệu bệnh dại ở chó như thế nào ?

- Chó hay cắn, thay đổi thói quen, bỏ ăn, bỏ chơi, không trả lời khi chó gọi.
- Chó dại thể điên cuồng:** chó thay đổi thói quen thường ngày, hay tấn công và hung dữ bất thường, tiếng sủa thay đổi, rống lên như tiếng hú, trẻ hăm, thể lười ra ngoài, sợ gió, sợ nước và chảy nhiều nước dãi và chết.
- Chó dại thể bại liệt (thể câm):** chó trông buồn bã, mệt mỏi, nhai nuốt khó khăn. Chó bị bại liệt, hàm trẻ và nước dãi chảy nhiều và chết.

- Đến ngay Trung tâm y tế gần nhất để được tư vấn và tiêm phòng dại kịp thời.
- Hạn chế làm dập vết thương và không băng kín vết thương.
- Tuyệt đối không tự chữa hoặc nhờ thầy lang khám chữa.

7/ Cần làm gì khi thấy chó cắn người?

- Thông báo ngay cho cán bộ thú y xã và trưởng thôn/ khu tối để bắt chó.
- Giúp đỡ người bị chó cắn tới trung tâm y tế để được tư vấn và tiêm phòng.
- Hợp tác với thú y xã để nhận diện và bắt con chó đã cắn người.

8/ Chủ nuôi chó cần làm gì khi chó nhà cắn người?

- Cố gắng bắt chó để xích hay nhốt lại vào chuồng nếu có thể làm được việc này an toàn.
- Thông báo ngay cho thú y xã và trưởng thôn/ khu để giúp bắt chó lại.
- Không động chạm vào chó để đảm bảo bạn được an toàn trong khi chó cắn bộ thú y tới.
- Giúp đỡ người bị chó cắn tới trung tâm y tế để được tư vấn và tiêm phòng.

6/ Người bị chó cắn cần phải làm gì?

Không hoảng hốt! Làm TẤT CẢ các bước sau để phòng chống nhiễm dại

- Rửa ngay vết cắn trong vòng **15 phút bằng nước chảy liên tục dưới vòi** và **xà phòng đặc**. Nếu không có xà phòng, hãy rửa ngay vết cắn bằng vòi nước. **Đây là biện pháp sơ cứu hiệu quả nhất phòng chống bệnh dại.**
- Sát trùng** vết cắn với thuốc sát trùng như cồn y tế, cồn Iốt nếu có.

Tiêm phòng bệnh dại kịp thời và đầy đủ = Bảo vệ bạn, gia đình và chó của bạn

Bệnh dại gây chết người NHƯNG phòng tránh được

1. Nguồn bệnh và thời gian ủ bệnh:

- Nguồn bệnh: Ở nước ta, chó nhà là nguồn bệnh dại chủ yếu chiếm đến hơn 90%, sau đó là mèo nhà.

- Đường lây truyền: Vi rút xâm nhập qua vết cắn, vết cào, vết liếm, da, niêm mạc bị tổn thương, vết thương hở.

- Thời gian ủ bệnh ở động vật có thể kéo dài từ vài ngày đến vài tháng, có thể lâu hơn.

- Sau khi bị chó, mèo mắc bệnh dại cắn, thời gian ủ bệnh ở người thường từ 01 - 03 tháng, có thể ngắn khoảng 10 ngày hoặc dài trên một năm hoặc hai năm thậm chí trên 02 năm mới phát bệnh dại.

Thời gian ủ bệnh phụ thuộc vào tình trạng nặng nhẹ của vết cắn, vị trí vết cắn có liên quan đến nơi có nhiều dây thần kinh, khoảng cách từ vết cắn đến não, số lượng vi rút xâm nhập. Vết cắn càng nặng và gần thần kinh trung ương thì thời gian ủ bệnh càng ngắn và khi phát bệnh dại, người bệnh 100% tử vong.

2. Triệu chứng:

Biểu hiện của bệnh dại trên người:

Người bị mắc bệnh dại cũng có 2 thể bệnh lâm sàng là thể:

- Thể điên cuồng (hung dữ): Thường biểu hiện triệu chứng gào thét, tăng cảm giác của các giác quan, sợ gió, sợ nước nên thường được gọi là bệnh sợ nước, bị hoang tưởng, đập phá, co thắt thanh quản...

- Thể bại liệt: Bệnh nhân thường nằm im lìm, hay có liệt hướng lên, liệt hô hấp. Tất cả các bệnh nhân lên cơn dại đều bị tử vong sau 7 -10 ngày.

3. Để chủ động phòng chống bệnh dại, người dân cần thực hiện tốt các biện pháp sau:

- Tiêm phòng đầy đủ cho chó, mèo nuôi và tiêm nhắc lại hàng năm

- Không thả rông chó, mèo; chó ra đường phải được đeo rọ mõm và có người dẫn.

- Không đùa nghịch, trêu chọc chó, mèo.

- Khi bị chó, mèo cắn, cào, liếm cần:

+ Rửa kỹ vết thương bằng nước và xà phòng đặc liên tục trong 15 phút, nếu không có xà phòng thì phải xối rửa vết thương bằng nước sạch - đây là biện pháp sơ cứu hiệu quả để giảm thiểu nguy cơ mắc bệnh dại khi bị chó, mèo cắn.

+ Sau đó tiếp tục rửa vết thương bằng cồn 70%.

+ Hạn chế làm dập vết thương và không được băng kín vết thương.

+ Đến ngay trạm y tế gần nhất để được tư vấn và tiêm phòng dại kịp thời. Chỉ có tiêm phòng mới ngăn ngừa không bị bệnh dại.

+ Tuyệt đối không được điều trị bằng thuốc nam và các phương thuốc dân gian, gia truyền.

+ Đối với chó nuôi đã được tiêm phòng đại hàng năm, cần theo dõi con vật trong vòng 10 ngày.

4. Cách hạn chế bị động vật cắn:

- Không chạy nhanh gần chó;
- Không trêu chọc chó, không lại gần chó khi chó đang ngủ, đang ăn hoặc khi chó mẹ đang cho con bú;
- Không nhìn thẳng vào mắt chó;
- Khi một con chó gầm gừ đến sát bạn, không được quay đầu chạy. Đứng yên tại chỗ tay duỗi hai bên. Cho chó ngửi bạn và rồi nó sẽ bỏ đi;

Ngoài bệnh dại, chó và mèo còn truyền nhiễm nhiều căn bệnh khác, trong đó có không ít bệnh nguy hiểm, khó chữa. Vì vậy, những gia đình có trẻ em nên hạn chế nuôi chó, mèo, vì trẻ em thường hay lê la, đưa vào miệng những vật dụng trên nền nhà. Tuyệt đối không cho trẻ ôm hôn chó mèo, nhất là phần đuôi của chó mèo, vì đuôi và lông dính rất nhiều chất thải. Đặc biệt là không cho trẻ nhỏ chọc phá, trêu ghẹo chó, mèo lạ, nhất là chó, mèo chạy rong ngoài đường.

NGƯỜI VIẾT

Đỗ Thị Xuyên

HIỆU TRƯỞNG

Nguyễn Phú Tân